

IDRÆT C
2017

Thomas Sand Skadhede

Chefredaktør, forfatter og DTP

Lektor ved Paderup Gymnasium i biologi, bioteknologi og idræt samt skriftlig censor ved Institut for Bioscience (AU)

Søren Friis

Forfatter

Lektor ved Bjerringbro Gymnasium i matematik og idræt

Charlotte Berlin Lytzen

Grafisk design, illustrationer og foto

Malene Løye Kristensen

Forfatter

Studievejleder og lektor ved Rosborg Gymnasium & HF i idræt, religion og filosofi

Lasse Beck Meinicke

Medredaktør og forfatter

Lektor ved Langkaer Gymnasium, HF og IB World School i dansk og idræt

Linda Holm-Rasmussen

Forfatter

Lektor ved Aarhus Statsgymnasium i idræt og engelsk

Bjarke Andreasen

Forfatter

Lektor ved Aarhus VUC og Sektion for Idræt (AU) i idræt og psykologi

Frederik Leth

Hjemmesideansvarlig

Ingeniør

INDHOLDSFORTEGNELSE

Kapitel 1 Idræt og sundhed

Kapitel 2 Menneskets fysiologi

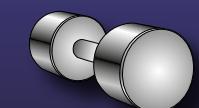
Kapitel 3 Træningslære

Kapitel 4 Doping

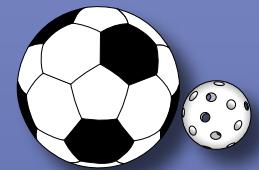

Kapitel 5 Idrætspsykologi

Kapitel 6 Idrætsskader

Boldspil

Klassiske & nye idrætter

Musik & bevægelse

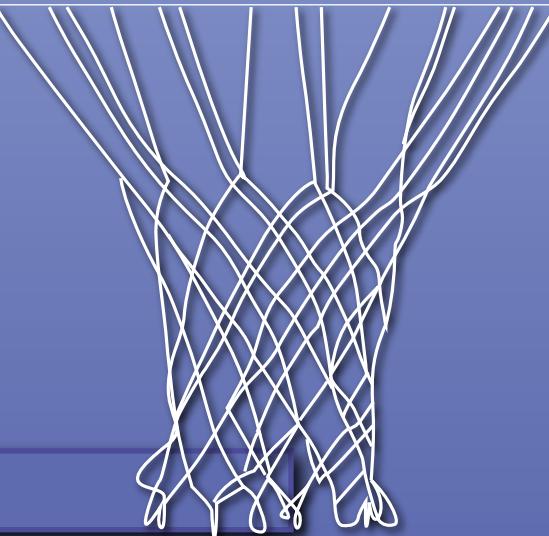
BOLDSPIEL

Kapitel 10 Boldbasis

Kapitel 11 Fodbold

Kapitel 12 Basketball

Kapitel 13 Volleyball

Kapitel 14 Floorball

Kapitel 15 Ultimate

Kapitel 16 Flagfootball

KLASSISKE OG NYE IDRÆTTER

Kapitel 20 Træningsprojekt

Kapitel 21 Grundtræning

Kapitel 22 Badminton

Kapitel 23 Atletik

Kapitel 24 Kampsport

Kapitel 25 X-Fit

Kapitel 26 Parkour

MUSIK OG BEVÆGELSE

Kapitel 30 Rytmisk opvarmning

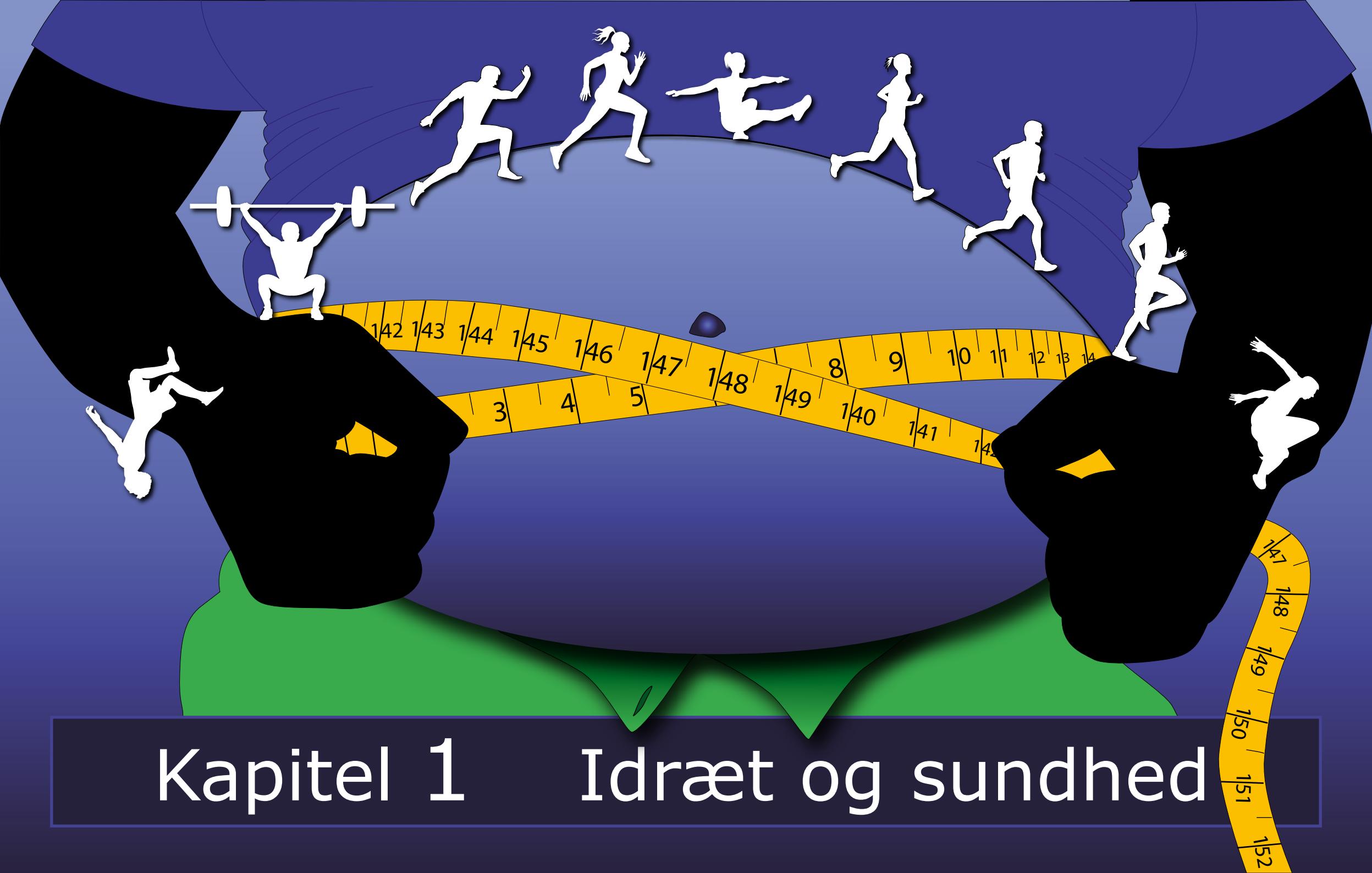

Kapitel 31 Lanciers og andre folkedanse

Kapitel 32 Vild med dans

Kapitel 33 Hip-hop

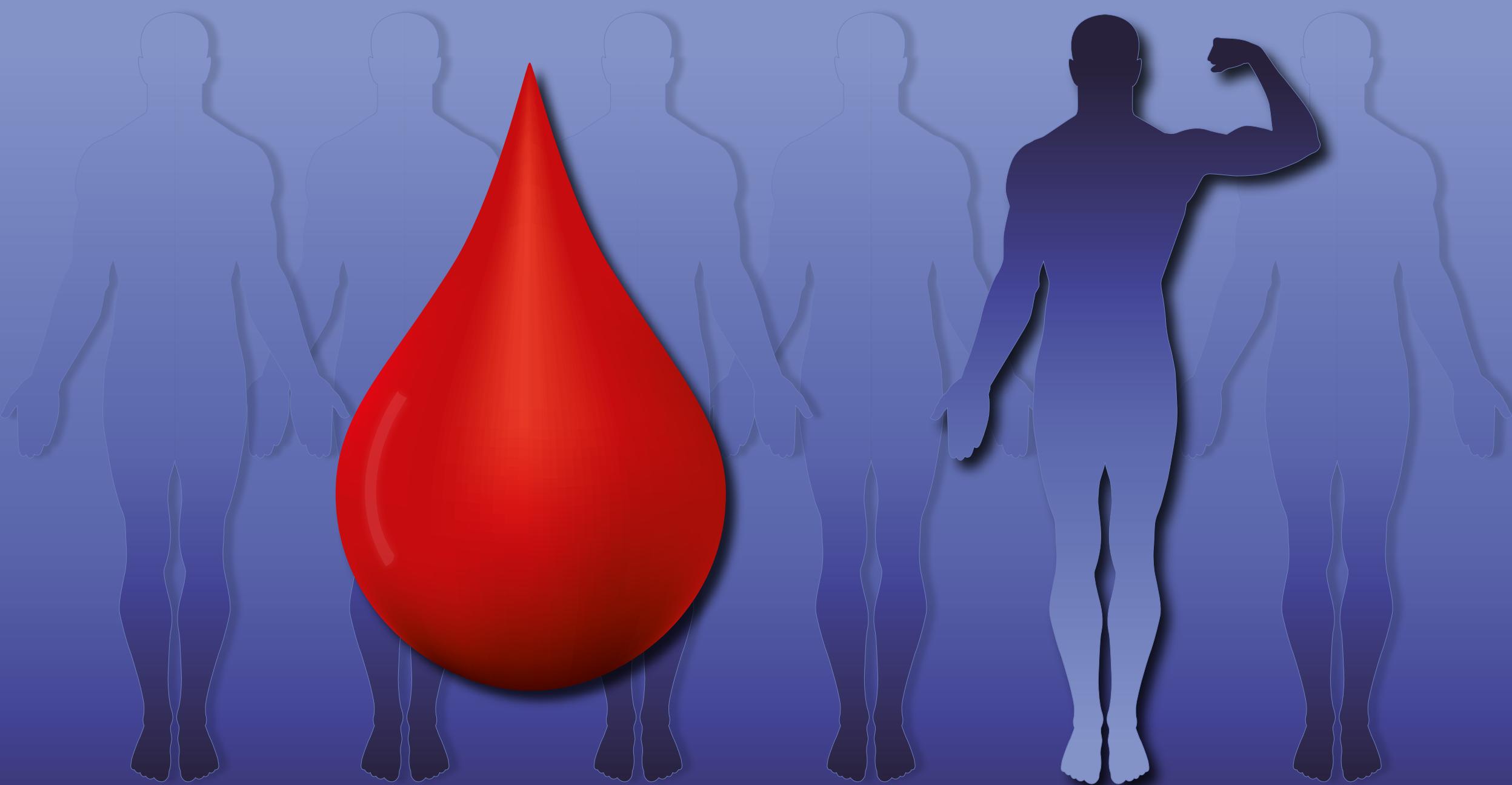
Kapitel 1

Idræt og sundhed

Indholdsfortegnelse kapitel 1: Idræt og sundhed

- 1.1 Sundhedens ansigter
- 1.2 Er jeg sund?
 - 1.2.1 Arv og miljø
 - 1.2.2 KRAM
 - 1.2.3 Søvn
 - 1.2.4 Oplevet sundhed
 - 1.2.5 Et forskruet kropsideal
 - 1.2.6 Spiseforstyrrelser
- 1.3 Idræt og sundhed
 - 1.3.1 Fysisk aktivitet hos børn & unge
 - 1.3.2 Fysisk aktivitet hos voksne
 - 1.3.3 Effekter af fysisk aktivitet
 - 1.3.4 Hvor mange, hvem og hvor?
- 1.4 Min sundhedsprofil

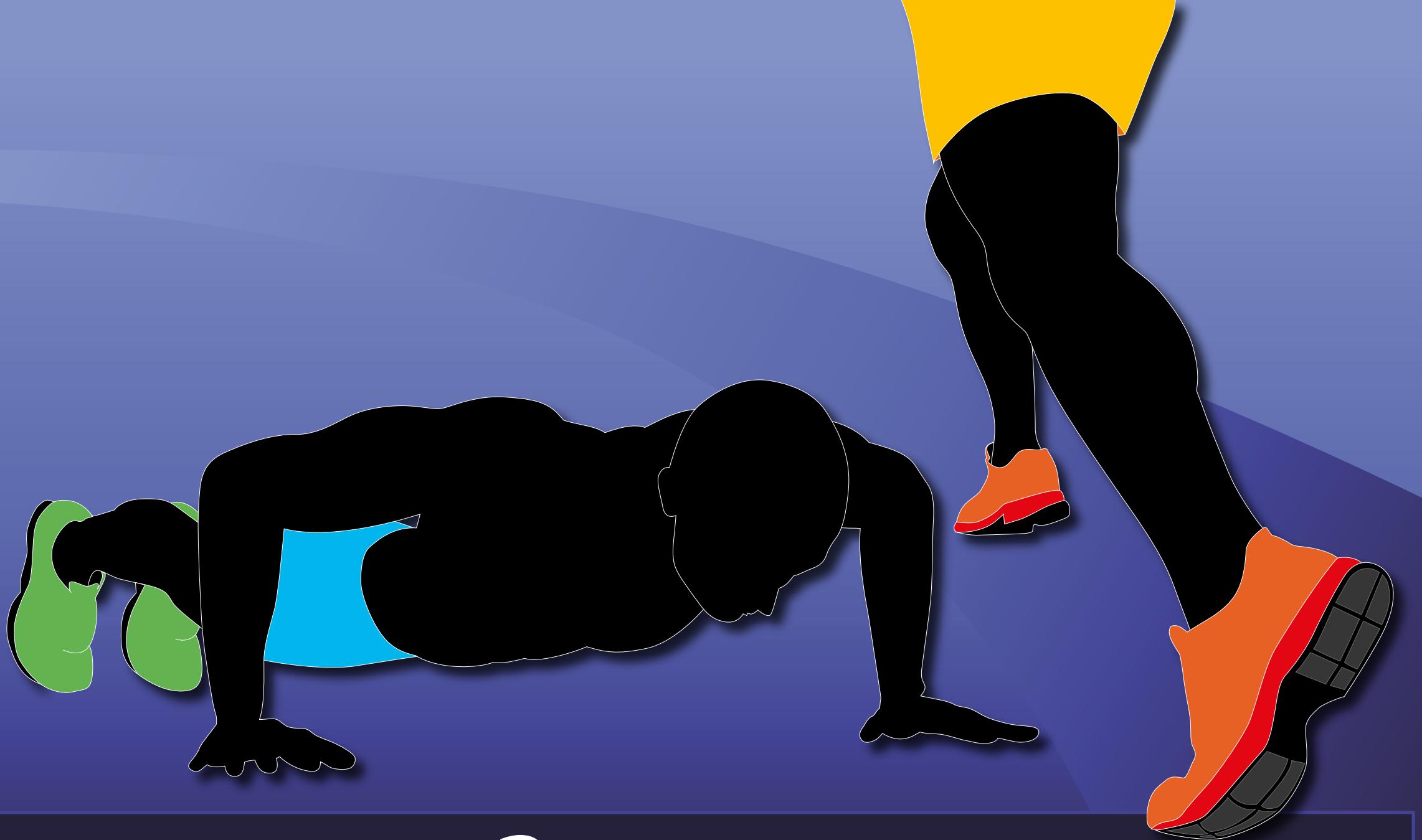

Kapitel 2 Menneskets fysiologi

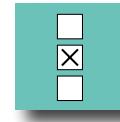

Indholdsfortegnelse kapitel 2: Menneskets fysiologi

- 2.1 Indledning
- 2.2 Åndedrætssystem og blodkredsløb
 - 2.2.1 Åndedræt og vejrtrækning
 - 2.2.2 Blodkredsløb og puls
 - 2.2.3 Mere om blod
 - 2.2.4 Reguleringsmekanismer
- 2.3 Muskler, knogler og led
 - 2.3.1 Muskernes opbygning og funktion
 - 2.3.2 Tre typer muskelarbejde
 - 2.3.3 Mere om muskelarbejde
 - 2.3.4 Nervesystemet og musklerne
 - 2.3.5 Anatomi
- 2.4 Kost og energi
 - 2.4.1 Næringsstoffer og træning
 - 2.4.2 Dannelse af ATP i kroppen

Kapitel 3 Træningslære

Indholdsfortegnelse kapitel 3: Træningslære

- 3.1 Superkompensation
- 3.2 Arbejdets tre faser
- 3.3 Opvarmning/nedvarmning
- 3.4 Aerob træning
 - 3.4.1 Kondital og udholdenhed
 - 3.4.2 Kontinuerlig træning
 - 3.4.3 Intervaltræning
 - 3.4.4 Mærkbare effekter
- 3.5 Anaerob træning
- 3.6 Styrketræning
 - 3.6.1 Muskelstyrke
 - 3.6.2 Muskeludholdenhed
 - 3.6.3 Forspænding/spændstighed
- 3.7 Smidighedstræning

Kapitel 4 Doping

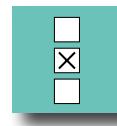

Indholdsfortegnelse kapitel 4: Doping

- 4.1 Dopingens historie
- 4.2 Dopinglisten, tests og straf
- 4.3 Hvem doper sig?
- 4.4 Skal doping frigives?
- 4.5 Doping og udholdenhed
 - 4.5.1 EPO
 - 4.5.2 Bloddoping
 - 4.5.3 Andre metoder
- 4.6 Doping og styrke
 - 4.6.1 Anabole steroider
 - 4.6.2 Andre metoder
- 4.7 Mand eller kvinde?
- 4.8 Snyd ved tests

Kapitel 5 Idrætspsykologi

Indholdsfortegnelse kapitel 5: Idrætspsykologi

5.1 Introduktion

5.2 Individuel toppræstation

 5.2.1 Motivation og målsætning

 5.2.2 Spændingsregulering

5.3 Holdets toppræstation

 5.3.1 Det velfungerende team

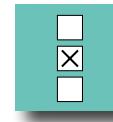
 5.3.2 Samarbejde, roller & hierarki

 5.3.3 Kommunikation

5.4 Aggression i idræt

Kapitel 6 Idrætsskader

Indholdsfortegnelse kapitel 6: Idrætsskader

6.1 Når skaden er sket

 6.1.1 Den akutte behandling

 6.1.2 Efterbehandling & genopræning

6.2 Skader i musklerne

 6.2.1 Fibersprængning & forstrækning

 6.2.2 Trælår og "lammer"

6.3 Skader ved knæleddet

 6.3.1 Ledbånd, korsbånd & menisk

 6.3.2 Løberknæ og springerknæ

6.4 Skader i fodleddet

6.5 Andre skader/lidelser

 6.5.1 Skinnebensbetændelse

 6.5.2 Lyskenskade

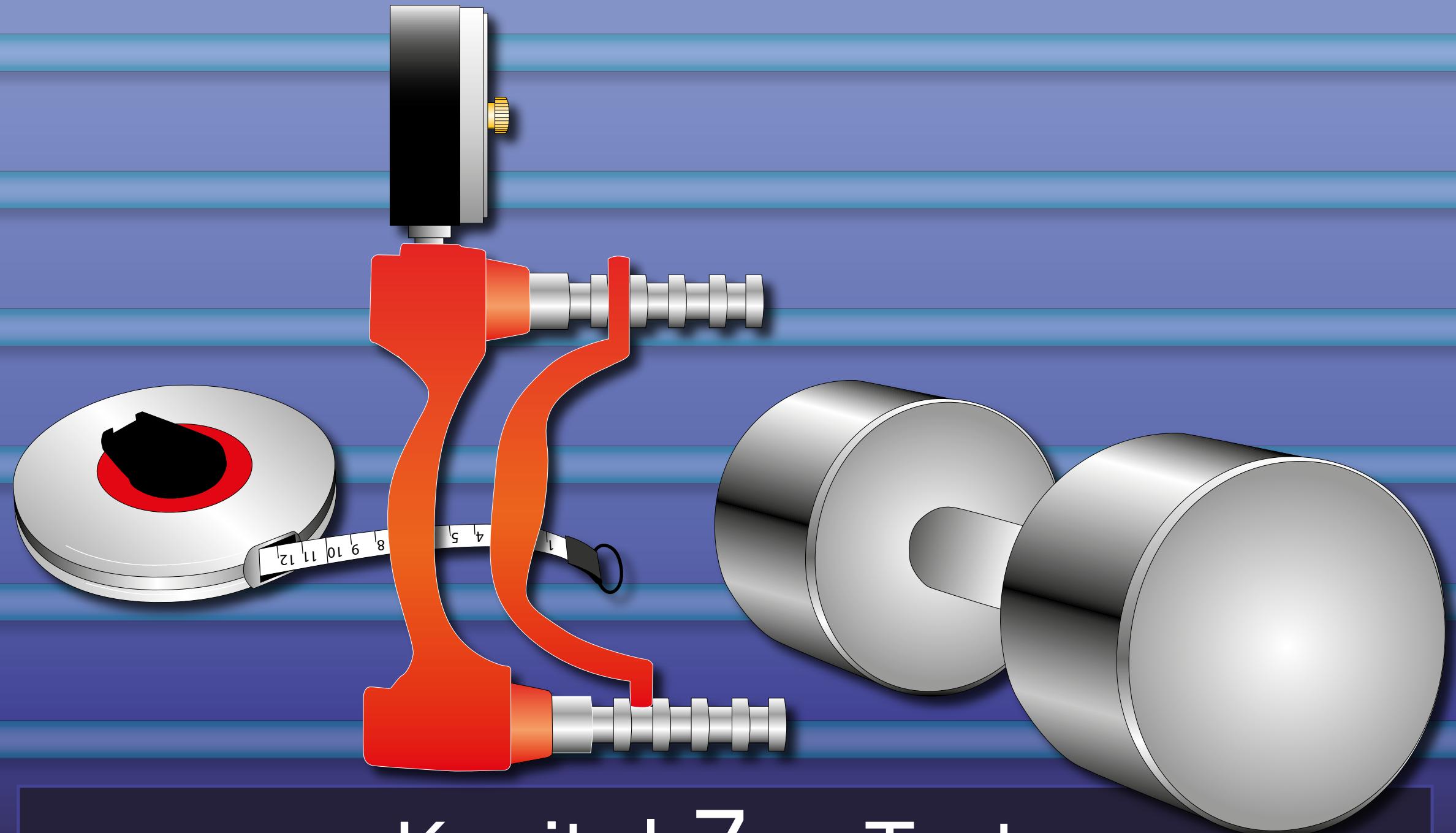
 6.5.3 Betændelse i akillessenen

 6.5.4 Albueskader

 6.5.5 Kramper og sidesting

6.5.6 Hypermobilitet

6.5.7 Knoglebrud

Kapitel 7 Tests

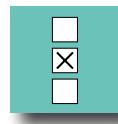
Indholdsfortegnelse kapitel 7: Tests

- 7.1 Testtyper
- 7.2 Test af kondition
 - 7.2.1 Biptest/yo-yo-test
 - 7.2.2 Coopers løbetest
 - 7.2.3 Åstrands nomogram
 - 7.2.4 Pulsforholdstest
- 7.3 Test af styrke
 - 7.3.1 Bænkpres
 - 7.3.2 Armstrækere
 - 7.3.3 Kropshævninger
 - 7.3.4 Squat/benpres
 - 7.3.5 Submakstest til estimering af 1 RM
- 7.4 Allround tests
- 7.5 Test af opvarmningens effekt
- 7.6 Test af bevægelighed
- 7.7 Tests i samarbejde med matematik

Kapitel 10

Boldbasis

Indholdsfortegnelse kapitel 10: Boldbasis

10.1 Historie

10.2 Teori om boldspil

 10.2.1 Boldspilsfamilierne

 10.2.2 Taktikker

 10.2.3 Læringstrinmodellen

 10.2.4 Spiludvikling

10.3 Øvelser

 10.3.1 Fokus på opvarmning (A)

 10.3.2 Kaosspil (B)

 10.3.3 Net/væg-spil (C)

 10.3.4 Slagspil (D)

 10.3.5 Træfspil (E)

10.4 Eksempler på boldbasisforløb

 10.4.1 Generel boldbasis

 10.4.2 Kaosspil og den gode holdspiller

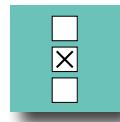
10.5 Evaluering

10.6 Drejebog

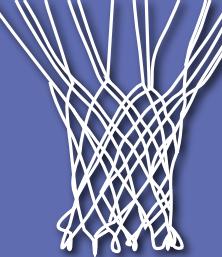
Kapitel 11

Fodbold

Indholdsfortegnelse kapitel 11: Fodbold

- 11.1 Fodboldens historie
- 11.2 Regler, ide & organisering
- 11.3 Øvelser
 - 11.3.1 Fokus på opvarmning (A)
 - 11.3.2 Fokus på teknik (B)
 - 11.3.3 Fokus på taktik (C)
 - 11.3.4 Fokus på fysik (D)
- 11.4 Eksempel på fodboldforløb
- 11.5 Evaluering
- 11.6 Hooliganisme
- 11.7 Træning og sundhed
- 11.8 Drejebog

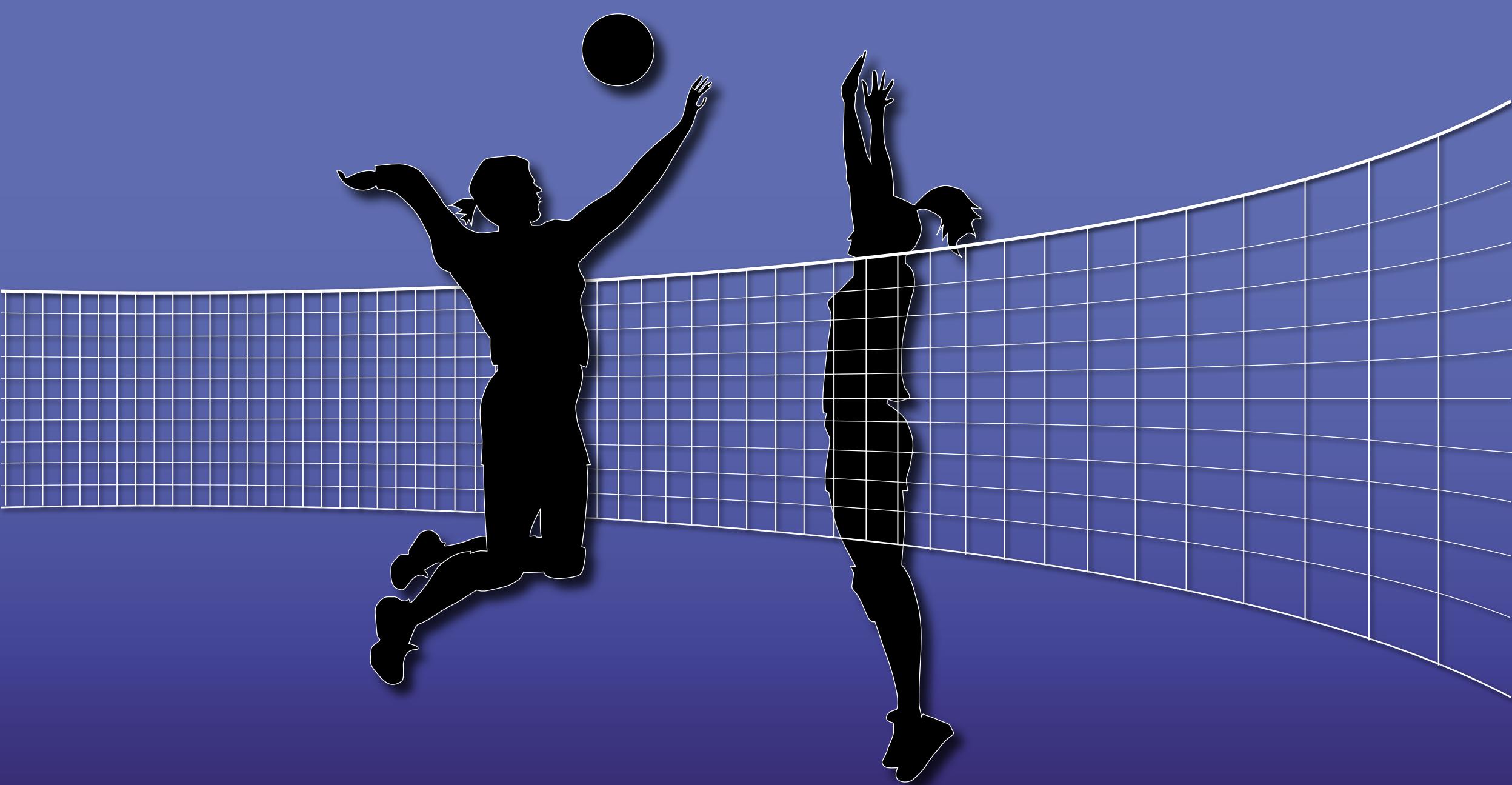

Kapitel 12 Basketball

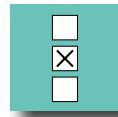
Indholdsfortegnelse kapitel 12: Basketball

- 12.1 Basketballs historie
- 12.2 Regler, ide & organisering
- 12.3 Øvelser
 - 12.3.1 Fokus på opvarmning (A)
 - 12.3.2 Fokus på teknik (B)
 - 12.3.3 Fokus på taktik (C)
 - 12.3.4 Fokus på fysik (D)
- 12.4 Eksempel på basketballforløb
- 12.5 Evaluering
- 12.6 Kan du score?
- 12.7 Drejebog

Kapitel 13

Volleyball

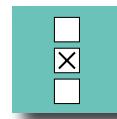

Indholdsfortegnelse kapitel 13: Volleyball

- 13.1 Volleyballs historie
- 13.2 Regler, ide & organisering
- 13.3 Øvelser
 - 13.3.1 Fokus på opvarmning (A)
 - 13.3.2 Fokus på teknik (B)
 - 13.3.3 Fokus på taktik (C)
 - 13.3.4 Fokus på fysik (D)
- 13.4 Eksempel på volleyballforløb
- 13.5 Evaluering
- 13.6 Teamudvikling
- 13.7 Springtræning
- 13.8 Drejebog

Kapitel 14 Floorball

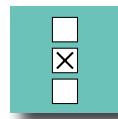

Indholdsfortegnelse kapitel 14: Floorball

- 14.1 Floorballs historie
- 14.2 Regler, ide & organisering
- 14.3 Øvelser
 - 14.3.1 Fokus på opvarmning (A)
 - 14.3.2 Fokus på teknik (B)
 - 14.3.3 Fokus på taktik (C)
 - 14.3.4 Fokus på fysik (D)
- 14.4 Eksempel på floorballforløb
- 14.5 Evaluering
- 14.6 Den gode floorballspiller
- 14.7 Drejebog

Kapitel 15 Ultimate

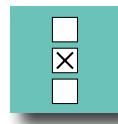

Indholdsfortegnelse kapitel 15: Ultimate

- 15.1 Ultimates historie
- 15.2 Regler, ide & organisering
- 15.3 Øvelser
 - 15.3.1 Fokus på opvarmning (A)
 - 15.3.2 Fokus på teknik (B)
 - 15.3.3 Fokus på taktik (C)
 - 15.3.4 Fokus på fysik (D)
- 15.4 Eksempel på ultimateforløb
- 15.5 Evaluering
- 15.6 Spirit of the game
- 15.7 Drejebog

Kapitel 16 Flagfootball

Indholdsfortegnelse kapitel 16: Flagfootball

- 16.1 Flagfootballs historie
- 16.2 Regler, ide & organisering
- 16.3 Øvelser
 - 16.3.1 Fokus på opvarmning (A)
 - 16.3.2 Fokus på teknik (B)
 - 16.3.3 Fokus på taktik (C)
 - 16.3.4 Fokus på fysik (D)
- 16.4 Eksempel på flagfootballforløb
- 16.5 Evaluering
- 16.6 Roller og teamsamarbejde
- 16.7 Drejebog

Kapitel 20 Træningsprojekt

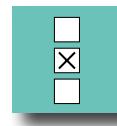

Indholdsfortegnelse kapitel 20: Træningsprojekt

- 20.1 Formål
- 20.2 Sundhedsmåligheder
- 20.3 Forløbet
 - 20.3.1 Træningen
 - 20.3.2 Målsætningen
- 20.4 Rapport, resultater & log
- 20.5 Evaluering
- 20.6 Drejebog

Kapitel 21 Grundträning

Indholdsfortegnelse kapitel 21: Grundtræning

21.1 Formål og valg

21.2 Opgaven

21.3 Eksempler

 21.3.1 Allround, generelt (A)

 21.3.2 Allround, specifikt (B)

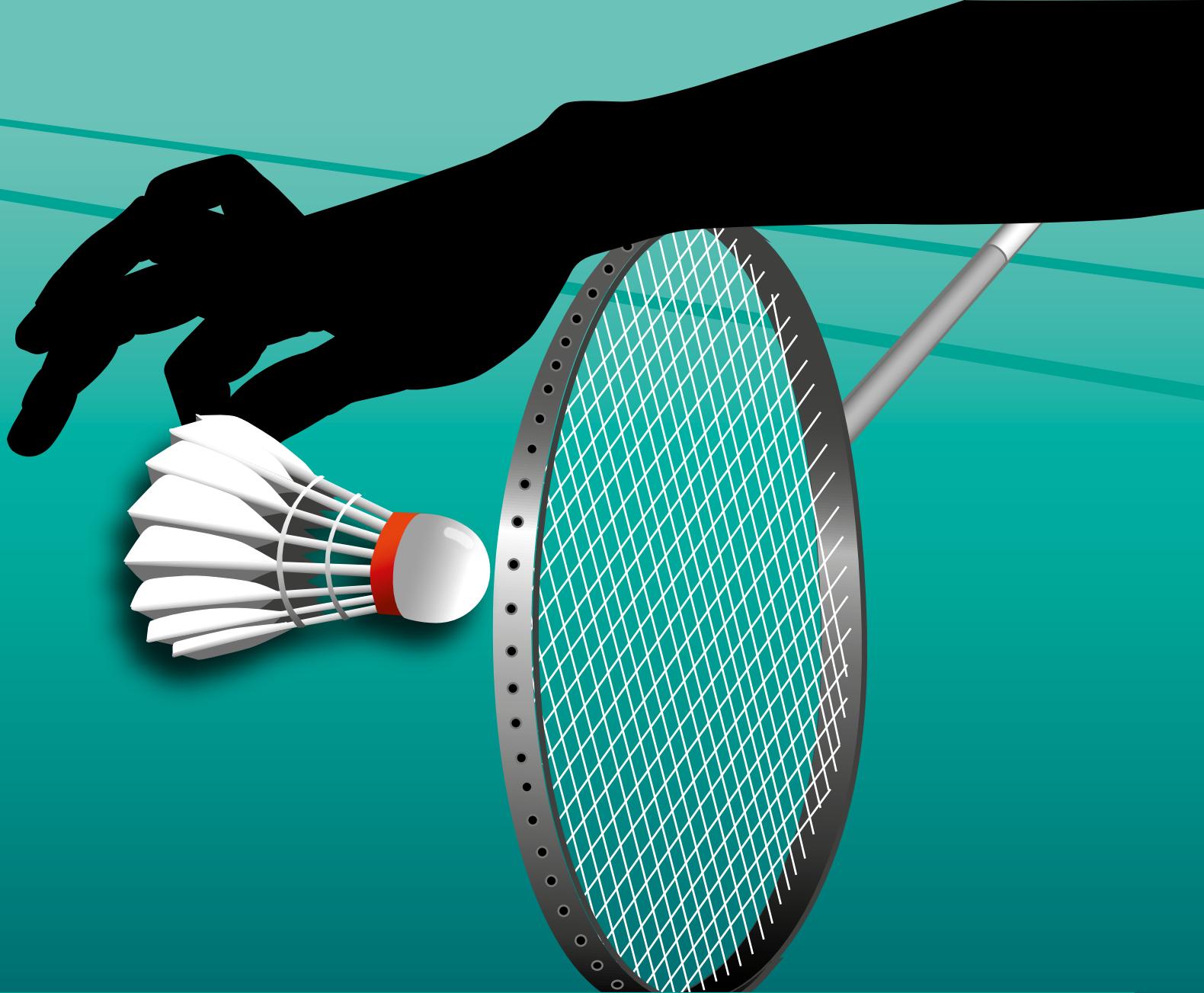
 21.3.3 Musik bruges aktivt (C)

 21.3.4 Konditionsfokus (D)

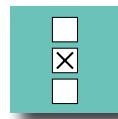
21.4 Eksempel på grundtræningsforløb

21.5 Evaluering

21.6 Drejebog

Kapitel 22 Badminton

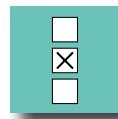

Indholdsfortegnelse kapitel 22: Badminton

- 22.1 Badmintons historie
- 22.2 Regler, ide & organisering
- 22.3 Øvelser
 - 22.3.1 Fokus på greb & serv (A)
 - 22.3.2 Fokus på opvarmning (B)
 - 22.3.3 Fokus på forbanen (C)
 - 22.3.4 Fokus på bagbanen (D)
 - 22.3.5 Fokus på selve spillet (E)
- 22.4 Eksempel på badmintonforløb
- 22.5 Evaluering
- 22.6 Komplekse bevægelser
- 22.7 Drejebog

Kapitel 23 Atletik

Indholdsfortegnelse kapitel 23: Atletik

- 23.1 Atletikkens historie
- 23.2 Regler, ide & organisering
- 23.3 Øvelser
 - 23.3.1 Fokus på løb (A)
 - 23.3.2 Fokus på spring (B)
 - 23.3.3 Fokus på kast/stød (C)
- 23.4 Eksempel på atletikforløb
- 23.5 Evaluering
- 23.6 Bevægelsesanalyse
- 23.7 Drejebog

Kapitel 24 Kampsport

Indholdsfortegnelse kapitel 24: Kampsport

- 24.1 Kampsportens historie
- 24.2 Regler, ide & organisering
- 24.3 Øvelser
 - 24.3.1 De bløde (A)
 - 24.3.2 De hårde (B)
 - 24.3.3 Selvforsvar (C)
 - 24.3.4 Show (D)
- 24.4 Eksempel på kampsportforløb
- 24.5 Evaluering
- 24.6 Ære og kamp
- 24.7 Kamp og hormoner
- 24.8 Drejebog

Kapitel 25 X-fit

Indholdsfortegnelse kapitel 25: X-Fit

25.1 X-Fits historie

25.2 Regler, ide & organisering

25.3 Øvelser

 25.3.1 Øvelser med egen kropsvægt

 25.3.2 Øvelser med kettlebells og vægte

 25.3.3 Øvelser med slynger

 25.3.4 WOD

25.4 Eksempel på X-Fitforløb

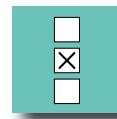
25.5 Evaluering

25.6 Strong is the new skinny

25.7 Drejebog

Kapitel 26 Parkour

Indholdsfortegnelse kapitel 26: Parkour

- 26.1 Parkours historie
- 26.2 Regler, ide & organisering
- 26.3 Øvelser
 - 26.6.1 Crawling/Balance
 - 26.6.2 Jumps
 - 26.6.3 Rails/Rail Vaults
 - 26.6.4 Wall Vaults
- 26.4 Eksempel på Parkour-forløb
- 26.5 Evaluering
- 26.6 Subkultur
- 26.7 Flow
- 26.8 Drejebog

Kapitel 30 Rytmisk opvarmning

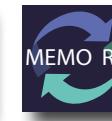
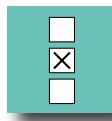

Indholdsfortegnelse kapitel 30: Rytmisk opvarmning

- 30.1 Hvorfor varme op?
- 30.2 Musikforståelse og tælling
- 30.3 Hvordan skal programmet bygges op?
- 30.4 Øvelser
 - 30.4.1 Icebreakers
 - 30.4.2 Løb
 - 30.4.3 Sving
 - 30.4.4 Styrke
 - 30.4.5 Gang & hop
- 30.5 Evaluering
- 30.8 Drejebog

Kapitel 31 Lanciers og andre folkedanse

Indholdsfortegnelse kapitel 31: Lanciers & andre folkedanse

31.1 Folkedansens historie

31.2 Les Lanciers

 31.2.1 Første tur

 31.2.2 Anden tur

 31.2.3 Tredje tur

 31.2.4 Fjerde tur

 31.2.5 Femte tur

 31.2.6 Indmarch & udmarch

31.3 Traditionelle folkedanse

 31.3.1 Totur til Vejle

 31.3.2 Hamborg Sekstur

 31.3.3 Den muntere kreds

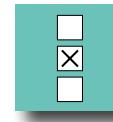
31.4 Eksempel på forløb i lanciers & andre folkedanse

31.5 Evaluering

31.5 Drejebog

Kapitel 32 Vild med dans

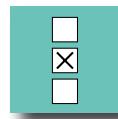
Indholdsfortegnelse kapitel 32: Vild med dans

- 32.1 Standard & latin
- 32.2 Cha-cha-cha (latin)
 - 32.2.1 Musikforståelse & teknik
 - 32.2.2 Grundtrin og varianter
- 32.3 Jive (latin)
 - 32.3.1 Musikforståelse og teknik
 - 32.3.2 Grundtrin og varianter
- 32.4 Engelsk vals (standard)
 - 32.4.1 Musikforståelse og teknik
 - 32.4.2 Grundtrin og varianter
- 32.5 Quickstep (standard)
 - 32.5.1 Musikforståelse og teknik
 - 32.5.2 Grundtrin og varianter
- 32.6 Eksempler på danseforløb
 - 32.6.1 Fokus på én dans
 - 32.6.2 Fokus på flere danser

- 32.7 Evaluering
- 32.8 Drejebog

Kapitel 33 Hip-hop

Indholdsfortegnelse kapitel 33: Hip-hop

- 33.1 Hip-hoppens historie
- 33.2 Freestyle og improvisation
- 33.3 Øvelser
 - 33.3.1 Grundtrin
 - 33.3.2 Koreografi
 - 33.3.3 Freezes
 - 33.3.4 Bodyrolls & separationsbevægelser
- 33.4 Forslag til forløb i hip-hop
- 33.5 Evaluering
- 33.6 Drejebog